

XXXXXXXXXXXX

15/9-56.

Herr Mathis Randa,
Langvasseid.

Skriver til Dem for å takke for den interessant kjøredningen for tømmerkjøring med rein, som museet har mot- tatt fra Dem under mitt fravar. Jeg har vært borte et års tid, på en ekspedisjon med Thor Heyerdahl i Stillehavet, og arbeidet ved museet har slik stått litt i stampe. Nå har jeg imidlertid tatt opp igjen virksomheten og håper å få sving på de store hjulene. Jeg håper til neste sommer å kunne ta en tur nordover til Finnmark for å samle materiale til museet. Det er sikkert en masse ting av interesse deroppe såvel fra jakt og fiske som fra skogbruk. Hvis De skulle komme over noe som De tror kan være av interesse for museet vil jeg være meget takknemlig om De skrev noen ord. Vi er blant annet meget interessert i alle mulige slags gamle redskaper og fangstinnretninger fra jakten og innlandsfisket.

Til slutt vil jeg få si hjertelig takk for den tilsendte kjøredning. Den utgjør en meget verdifull tilvekst til våre samlinger.

Håper å høre fra Dem en gang om at De har funnet noe av interesse for museet.

Beste hilsen

NORSK SKOGBRUKSMUSEUM
Skogbruk, Jakt og Fiske

Arne Skjølsvold
konservator.

KVITTERING

Mottatt for befordring:

Fra Mattias Randa
Rangnesred. Finnmarksl. Kommuniserings
Til Kirken Bygdebok

Betalt kr. 5.-

Finnmark Fylkesrederi og Ruteselskap

Avd. Kees. 141-56

Sign.

ett par kommunestoffanger
med til å høy vintre snø.

Det medfølger for og bak gløming med en
vanlige rege skaker selebøi (bøyd 2. runde)
samt Larso til fange reinen med.
Denne Larso er litt for myk man vil
lav fremdrift mellom 20 - 40 kilo tyngde
kan den virke bra. Ved høiere fremdrift
brukes Larsoet som er innsett tjære eller
bekt. Larsoen blir da stivere.

Der brukes vanligvis ikke stinges i rein
reinstøttingene. Tøstnet beregnet til å
sig hardere fast, end bre som er innsett
med tjære. Under kjøring på langere avstand
skal man det nok være en forstel med
3 stinger, men reinen skal også stoppe
Larset i sinna bakker. Derifra er stin-
gene kostbare å anskaffe, når en på
langere veier brukes fire og fem netter
som er fastbundet til støttingen eller
Larset til den reinen som er foran.
Der brukes en reu foran hver støtting
par og det vanlige Larset er ca. $\frac{1}{2}$ m²
pr rein. Reinen må være rolige og
kraftige olje.
Skakene på olene 3 støttingen er faste

2009.05.19

Storsk. Skovbrugsmuseum
V. Hjørn. af Højlevol.

Arbejdet især alt på sommerstøtningen
for Reen fra Kirkens til Skovbrugsområdet.
Der medfølger for og bakk slaning med en
vanlige ree, skaber selbet for (g. ree).
Samt Lasso til fange reinerne med.
Denne Lasso er lidt for myk naar man
lav samrøbet mellem 20 - 40 kuldgraver
kan den virke bra. Ved højere temperatur
bruges Lassoer som er meget tynde eller
betyd. Lassoer blir da stivere.

Der bruges vanligtvis ikke slanges i
reinstøtningen. I det hele taget bliver støt-
ten hårdere fast, end for som er indsat
med gear. Under køring på langere afstande
skal man blot nok være en fordel med
slangen, men reinerne skal også stoppe
Lasset i samme bakker. Derfor er støt-
tene kørt bare på anskaffer når en på
langere veje bruges fire og fem reiner
som er fastbundet til støtningen eller
Lasset til den rene som er foran.
Der bruges en rene foran hvert støtning
par og det vanlige Lasset er ca. $\frac{1}{2}$ m²
på rene. Reinerne må være rolige og
kraftige styre.

Skabene på denne støtningen er faste

til støttingen med en løkke af burre
bjørkeris. Skånen festes ved at en snor
skæres af frem og stikkes i hållhalsen i
løkken og svinges den venstre skånen
frem ovenfra, og den højre nedover så
støttingen for den højres vedkomne snor
på kant. Den højre med svinger nedover
for ikke at udslette bindingen på løkken
(skækningstingen). Løkken af bjørkeris er det
mest primitive, nu bruges vi vanligvis
kain eller lærrem, men hele skækken
som til hesten *Leleloiet* festes med
relpiner. Der bruges vanligvis ikke på-
ter i snodes bogtræne, da reimen har et
tykt hårlag. Hver bogtræne passer godt
til reimen kan en høre hele vinteren uden
at det nærdagst værds på reimen.

En kan lade påter ved at stifte en kind
skjindskremmel fast til bogtræet af drøffe
i snodes med reimen dette er dog vanligvis
ikke nødvendig hvis bogtræne passer.

altfor mange påter kan endog virke
skadelige tidlig på hesten mens reimen
er fast. Det er en hel kunst at lade
gode bogtræe.

Jeg havde lagret mine støttinger i
sømmerkøia overt oppe i Pärsvikdalen da
vi sluttede med sømmerdriften. Dette var
Jeg måtte derfor få en mand til at

15
arbeide ett par nye fel. der, men alle
er fult i sandvar med det vi brukt.
Jeg skal reise opp til Lommedalen om
ett par dager. Her er derlige biter på
for reise på grunn av iskilgang, men det
skal være noe bedre over opp i Pasvik.
Hvis du ønsker flere opplysninger så
får du skrive.

Jeg vedlegger en kortering på kr 9,-
som er frakt på skillingen. Langvoddens
Kirkenes Frakten Kirkenes Elverum
får du betale ved mottagelse.

Ellers er prisen kr 250,-

Med Hilsen
Olefin Rando.

Langvassed 26/a - 58

Norsk skogbruksmuseum
2/ Herr A. Thylsvold.

Har mottatt Deres brev av 21/a 58
med forespørgeet om anskaffelse av komplett
utstyr med seltoy og støttinger for
kommekjøring med rein.

Jeg kan, og er villig til å skaffe det
ovennevnte, men kan ikke skaffe det
for til kjøpen, eller senest til jul.

De må bare gi mig svar på ett
spørsmål. Skal det være brukt, eller
nye saker. Jeg ville helst skaffe ett
nytt sett, men selvsagt noe som er
fuldt i samsvar med det vi bruker.

De andre opplysninger skal De få senere

Med Hilsen
Mathis Randa

21/6-55.

Herr Mathis Randa,
Langvassseid.

Gjennom redaktør Johan Ødegård i Norsk-Skog og Landarbeiderforening har jeg fått vite at De fremdeles driver tømmerkjøring med rein, og at De er villig til å forsøke å skaffe et komplett utstyr med seletøy og slede for Norsk Skogbruksmuseum, med avdeling for jakt og fiske. En slik kjøredning vil naturligvis være av største interesse for museet, og jeg vil beklage at det har gått så lang tid før De fikk høre fra oss. Saken er imidlertid den at Skogbruksmuseet først nå har fått egen konservator som skal forestå dets daglige drift, og det vil da naturligvis bli mer fart og plan i arbeidet. Ettersom jeg forstod av Ødegård ville en slik kjøredning komme på ca 250 kr. Museet dekker også, naturligvis, alle utgifter til frakt.

Hvis det er mulig ville vi være svært takknemlige om De kunne sende oss en del opplysninger om denne form for tømmerkjøring, til eks. på hvilke steder man driver og har drevet med det og hvor gammel denne tradisjon er. Videre kunne det være interessant med en del praktiske opplysninger, til eks. i hvilken grad reinen egner seg for dette arbeide, hvor store lass den kan trekke osv. osv.

Dersom De skulle kjenne til andre ting fra Deres hjemtrakter som kunne være av interesse for Skogbrukets, jakten og fiskets gamle historie, så ville vi være glad for å få et lite vink.

Vi driver nå og arbeider med å skaffe kontakter for museet over hele landet, et arbeide som er av største viktighet for å få ferdig og plan i arbeidet med innsamling av redskaper og tradisjonsmateriale som har tilknytning til skogbruket, jakten og fiskets historie. Hvis De skulle kjenne en interessert mann på Deres hjemtrakter, som kunne tenkes å bli en god kontaktmann for museet, så ville vi være svært takknemlige om De kunne sende oss vedkommendes navn og adresse.

Med hilsen

7307/54

NORSK SKOG- OG LANDARBEIDERFORBUND

TELEFON 31490

Sak

OSLO, den 26/11 1954.

Hr. Sigmund Stafne,

Elverum.

Da jeg var på reise med Skogkommissjonen i høst kom jeg i Pasvikdalen i forbindelse med en mann som framleis drev tømmerkjøring med rein. Jeg spurte ham samtidig om han i tilfelle kunne tenke seg muligheten av å skaffe tilveie et helt utstyr med selebøy og sløde til Norsk Skogbruksmuseum. Mathis Randa, Løngvasselid, har nå skrevet til meg bl.a. om denne sak således:

Med hensyn til støttinger og selebøy for rein til Skogmusset så kan det skaffes, men jeg kan i tilfelle ikke love det før til våren. - Men hvis de skal ha det må jeg få beskjed innen nyttår. - Det hele utstyr med silt tilbehør vil sannsynligvis komme på ca. kr. 250,-.

Randa sender samstundes med noen bilder som viser rein forspent en tømmerdøning. Et av dem legges ved.

H i l s e n

Johan Olsen